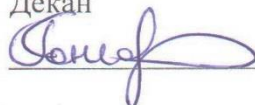

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра філософії, соціології та політології

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою факультету
міжнародної торгівлі та права
(протокол № 12 від «22» 06 2023р.)

Декан

Юлія ГОНЧАРОВА

СОЦІОЛОГІЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН /
SOCIOLOGY OF GLOBAL CHANGE

РОБОЧА ПРОГРАМА /
COURSE OUTLINE

освітній ступінь	магістр	/	magister
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioural sciences
спеціальність	054 Соціологія	/	Sociology
освітня програма	Діджитал соціологія	/	Digital sociology

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автор: Наталія ШУСТ, доктор соціологічних наук, професор, професор кафедри філософії, соціології та політології

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри філософії, соціології та політології «06» червня 2023 р., протокол №32

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні вченої ради факультету міжнародної торгівлі та права «22» червня 2023 р., протокол №12

Рецензенти: Віктор ВОЙНАЛОВИЧ, доктор політичних наук, професор, головний науковий співробітник відділу політичної культури та ідеології ІПіЕНД імені І.Ф.Кураса НАН України

Ольга ГОРПИНИЧ, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії, соціології та політології

**СОЦІОЛОГІЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН/
SOCIOLOGY OF GLOBAL CHANGE**

РОБОЧА ПРОГРАМА / COURSE OUTLINE

освітній ступінь	магістр	/	master
галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	/	Social and behavioral sciences
спеціальність	054 Соціологія	/	Sociology
освітня програма	Діджитал соціологія	/	Digital sociology

І. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин/кредитів	Лекції	Практичні (семінарські) заняття / МК	Самостійна робота студентів	
Тема 1. Глобальні зміни в системі соціологічного аналізу.	14	2	2	10	ВОК, СТС, Д, ТЗ,О
Тема 2. Соціологічні теорії і концепції глобальних змін.	14	2	2	10	ВОК,КП, СТС, ТЗ
Тема 3. Чинники і джерела глобальних змін.	14	2	2	10	КП, СТС, ТЗ
Тема 4. Соціальні процеси в структурі глобальних змін.	12	2	2	8	КП, СТС
Тема 5. Модернізація і трансформація в структурі глобальних змін.	12	2	2	8	КП, СТС
Тема 6. Соціальні рухи і глобальні зміни.	12	2	2	8	КП, СТС, ТЗ, О, Д
Тема 7. Соціальна структура суспільства у фокусі глобальних змін.	12	2	2	8	КП, СТС, ТЗ
Тема 8. Особливості трансформації соціальних інститутів у період глобальних змін.	12	2	2	8	О, ТЗ, СТС, КП, ТЗ, Д
Тема 9. Особливості міграційних процесів у період глобальних змін.	12	2	2	8	О, ТЗ, СТС, КП, ТЗ, Д
Тема10. Масова свідомість та соціальне життя у період глобальних змін.	12	2	2	8	О, ТЗ, СТС, КП, ТЗ, Д
Тема 11. Вплив глобальних змін на	12	2	2	8	О, ТЗ, СТС, КП, ТЗ, Д

шлюбно-сімейні відносини.					
Тема 12. Глобальні кліматичні зміни.	14	2	2	10	О, ТЗ, СТС, КП, ТЗ, Д
Тема 13. Глобальні зміни в сучасному українському суспільстві.	14	2	2	10	О, ТЗ, СТС, КП, ТЗ, Д
Тема 14. Соціологічні дослідження глобальних змін.	14	2	2	10	О, ТЗ, СТС, КП, ТЗ, Д
Разом:	180/6	28	28	124	
Підсумковий контроль – екзамен					

Форми контролю:

Д – дискусія
 О – опитування
 ТЗ – творче завдання
 ВОК – ведення опорного конспекту
 СТС – складання термінологічного словника
 КП – конспект першоджерел
 ККР – комплексна контрольна робота

II. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Результати навчання	Навчальна діяльність*	Робочий час студента, год.
<p>Знати: сутність глобальних змін в системі соціологічного аналізу; особливості проведення соціологічних досліджень у вивченні теоретико-методологічних основ глобальних змін.</p>	<p><u>Тема 1. Глобальні зміни в системі соціологічного аналізу</u> Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціологія глобальних змін як навчальна дисципліна. 2. Соціологія глобальних змін як галузь соціологічного знання. 3. Глобальні зміни: поняття, суть, класифікація. 4. Особливості проведення соціологічних досліджень у вивченні теоретико-методологічних основ глобальних змін. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.8-15],2[С.11-15].</i> <i>Додатковий: 5[С.13-18],6[С.14-15].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	2
<p>Вміти: визначити особливості глобальних змін як об'єкта наукового аналізу; виділити загальні та відмінні риси соціального обстеження та соціологічного дослідження глобальних змін; визначити причини появи</p>	<p style="text-align: center;">Семінар План семінару</p> <p><i>Круглий стіл на тему: «Сучасний стан розвитку та особливості проведення соціологічних досліджень глобальних змін в Україні»:</i> Підготовка питань за вибором:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Необхідність соціологічних досліджень глобальних змін та їх місце в структурі соціологічного знання. 2. Види соціологічних досліджень та особливості їх проведення щодо глобальних змін. 3. Функції соціологічних досліджень щодо глобальних змін. 4. Тенденції та проблеми розвитку соціологічних досліджень щодо глобальних змін на сучасному етапі. 5. Співвідношення теоретичного та емпіричного в соціологічному дослідженні. <p><i>Загальне обговорення питань:</i></p>	2

<p>соціологічних досліджень та специфіку методології в соціології.</p>	<p>1. Соціологічний метод як методологічна основа вивчення практики глобальних змін. 2. Соціологічний метод як методологічна основа вивчення оцінки та вимірювання глобальних змін як соціального явища, ефективності його використання.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготуватись до семінарського заняття із застосуванням інтерактивних методів з питання <i>сучасного стану розвитку та особливостей проведення соціологічних досліджень глобальних змін в Україні.</i> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.8-15],2[С.11-15]. Додатковий:5[С.13-18],6[С.14-15]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p style="text-align: right;">10</p> <p style="text-align: right;">14</p>
<p>Знати: основні теорії та концепції розгляду глобальних змін; історію виникнення, становлення та розвитку поняття глобальних змін як соціологічної категорії ; фактори впливу на співвідношення теоретичного та практичного; тенденції та проблеми розвитку соціологічних досліджень на сучасному етапі щодо</p>	<p style="text-align: center;"><u>Тема 2. Соціологічні теорії і концепції глобальних змін</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні концепції розгляду глобальних змін в історії соціологічної думки. 2. Глобальні зміни як фундаментальна категорія. 3. Базові теорії глобальних змін. 4. Особливості співвідношення теоретичних і емпіричних форм та методів соціологічного пізнання концепції глобальних змін. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.12-28],3[С.11-58]. Додатковий:4[С.12-28],5[С.36-54]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар</p> <p style="text-align: center;">План семінару</p> <p><i>Із застосуванням інтерактивних методів навчання(метод case-study) на тему «Соціологічні теорії та школи щодо методології соціологічних досліджень глобальних змін»</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Макросоціологія та мікросоціологія. 2. Соціологічні теорії: 	<p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">2</p>

<p>глобальних змін.</p> <p>Вміти: визначити місце соціологічних досліджень глобальних змін в структурі соціологічного знання; провести різницю між соціальним дослідженням та соціологічним; окреслити особливості проведення різних типів соціологічного дослідження; поєднати соціологічні дослідження та економіку.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - структурний функціоналізм (Т.Парсонс, Р.Мертон); - емпірична соціологія (Е.Чалдуїк, Р.Парк, У.Томас, Е.Берджес); - теорія соціальної дії (М.Вебер); - теорія соціального конфлікту (К.Маркс, Р.Дарендорф); - теорія соціальних систем (Т.Адорно); - символічний інтеракціонізм (Г.Блумер, Д.Мід, А.Роуз); - інтегральна система соціології (П. Сорокін); - феноменологічна соціологія (А.Шюц, П.Беркер, Т. Лукман); - етнометодологія (Г.Гарфінкель, Д.Дуглас); - теорія соціального обміну (Д.Хоманс, П.Блау); - неофункціоналізм (Д.Александр, Ю.Хабермас, Н.Луман); - теорія структурації (Е.Гідденс); - структуралістичні теорії (К.Леві-Стросс, М.Фуко, Ж. Лакан, Р.Барт, У.Еко); - соціологічні теорії технократизму (Л.Уайт, Д.Белл, Т.Веблен, А.Тоффлер); - постмодернізм(Е.Гідденс, П'єр Бурд'є, Жан-Клод Пассерон). <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготуватись до семінарського заняття із застосуванням інтерактивних методів (метод case-study) з питання соціологічні школи щодо методології соціологічних досліджень глобальних змін. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.12-28],3[С.11-58].</i> <i>Додатковий:4[С.12-28],5[С.36-54].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p style="text-align: right;">10</p> <p style="text-align: right;">14</p>
<p>Знати: проблеми визначення чинників і джерел</p>	<p style="text-align: center;"><u>Тема 3. Чинники і джерела глобальних змін</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція</p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проблеми визначення чинників і джерел глобальних змін. 	<p style="text-align: right;">2</p>

<p>глобальних змін; основні чинники глобальних змін.</p> <p>Вміти: визначити сумарність вигоди і мінімізація можливих негативних наслідків для розвитку соціуму від соціологічного дослідження глобальних змін.</p>	<p>2. Основні чинники глобальних змін:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зміни в чисельності, структурі і розподілі народонаселення; - конфлікти з причини отримання ресурсів і цінностей; - зміни цінностей і норм; - технологічні досягнення (науково-технічний прогрес, впровадження інновацій); - дифузійні процеси у сфері культурної і соціальної життєдіяльності; - зміни навколишнього фізичного (природної) середовища. <p>3. Джерела глобальних змін, їх зовнішній і внутрішній прояв.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.12-28],2[С.25-58],3[С.36-48].</i> <i>Додатковий:4[С.12-28],5[С.42-50].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар План семінару <i>у формі інтерактивного заняття «дискусії»</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення визначення чинників і джерел при вивченні глобальних змін. 2. Інновації як каталізатор глобальних змін. 3. Сучасні чинники соціальних змін. 4. Особливості організації та проведення соціологічних досліджень в Україні щодо основних чинників глобальних змін. <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготуватись до семінарського заняття із застосуванням інтерактивного заняття «дискусії» з питання причин глобальних змін в сучасних умовах. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.12-28],2[С.25-58],3[С.36-48].</i> <i>Додатковий:4[С.12-28],5[С.42-50].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">10</p> <p style="text-align: center;">14</p>
---	--	---

<p>Знати: поняття і суть соціальних процесів, їх сутнісні риси; типи соціальних процесів; взаємозв'язок і взаємовплив соціальних процесів і глобальних змін.</p>	<p>Тема 4. Соціальні процеси в структурі глобальних змін Лекція План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і суть соціальних процесів, їх сутнісні риси. 2. Типи соціальних процесів. 3. Взаємозв'язок і взаємовплив соціальних процесів і глобальних змін. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.28-32],2[С.58-68].</i> <i>Додатковий:4[С.29-38],5[С.142-152].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p>2</p>
<p>Вміти: визначити роль якісних та кількісних методів збору даних у формуванні впливу глобальних змін на різні соціальні групи.</p>	<p>Семінар План семінару <i>у формі інтерактивного заняття «метод проектів» на тему «Роль соціальних процесів у глобальних змінах»</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Рівні виникнення і протікання соціальних процесів: макропроцеси, мезопроцеси, мікропроцеси. 2. Особливості організації та проведення кількісних соціологічних досліджень щодо ролі соціальних процесів у глобальних змінах. 3. Роль якісних та кількісних методів збору даних у формуванні впливу глобальних змін на різні соціальні групи. 4. Інтелектуалізація економіки в умовах інформаційного суспільства. 	<p>2</p>
	<p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати рекомендовані джерела з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготуватись до семінарського заняття із застосуванням інтерактивних методів з питання: <i>«Роль соціальних процесів у глобальних змінах».</i> 	<p>8</p>
	<p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.28-32],2[С.58-68].</i> <i>Додатковий:4[С.29-38],5[С.142-152].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p>12</p>

<p>Знати: модернізація суспільства як механізм глобальних змін; сучасні модернізаційні процеси в соціальних інститутах;</p> <p>Вміти: визначити методологічні та методичні можливості соціологічного вивчення модернізації/трансформації та практичного використання в структурі глобальних змін України.</p>	<p><u>Тема 5. Модернізація і трансформація в структурі глобальних змін</u></p> <p>Лекція</p> <p>План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Модернізація суспільства як механізм глобальних змін. 2. Сучасні модернізаційні процеси в соціальних інститутах. 3. Методологічні та методичні можливості соціологічного вивчення модернізації/трансформації та практичного використання в структурі глобальних змін України. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.34-38],2[С.70-84].</i> <i>Додатковий: 6[С.102-128],7[С.75-84].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p>Семінар</p> <p>План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відмінності між методикою та методологією дослідження модернізації/трансформації. 2. Види соціологічних методів дослідження модернізації/трансформації. 3. Техніка соціологічного дослідження ключових пріоритетів у сфері модернізації/трансформації. Наведіть приклади. 4. Роль якісних та кількісних методів збору соціологічних даних у дослідженні особливостей та проблем життєдіяльності в суспільстві, що трансформується. <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складання термінологічного словника. 2. Підготувати презентацію на тему: <ul style="list-style-type: none"> - Проблеми і ризики процесів модернізації. - Поняття і суть соціальної трансформації. - Соціальна трансформація як процес глобальних змін соціальної реальності. - Передумови і причини виникнення трансформаційних процесів у суспільстві. - Об'єкти соціальної трансформації. 	<p>2</p> <p>2</p> <p>8</p>
---	---	----------------------------

	<p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.34-38],2[С.70-84].</i> <i>Додатковий: 6[С.102-128],7[С.75-84].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	12
<p>Знати: взаємозв'язок соціальних рухів і соціальних/глобальних змін; типологію соціальних рухів; вплив глобальних змін на виникнення масових рухів; форми масових рухів.</p>	<p><u>Тема 6. Соціальні рухи і глобальні зміни</u> План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Взаємозв'язок соціальних рухів і соціальних/глобальних змін. 2. Типологія соціальних рухів. 3. Вплив глобальних змін на виникнення масових рухів. 4. Форми масових рухів. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.48-58],3[С.45-58].</i> <i>Додатковий: 6[С.12-28],13[С.75-84].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	2
<p>Вміти: здійснити збір, обробку й аналіз соціологічної інформації, методики діагностики, експертизи та прогнозування соціальних рухів і соціальних/глобальних змін в Україні.</p>	<p>Семінар План семінару <i>у формі інтерактивного заняття «метод проектів» на тему: «Вплив соціальних рухів на особливості формування глобальних змін»</i></p> <p>Сучасні методи збору, обробки й аналізу соціологічної інформації, методики діагностики, експертизи та прогнозування соціальних рухів і соціальних/глобальних змін в Україні:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Що розуміється під логікою соціологічного дослідження? - Загальна схема проведення соціологічного дослідження щодо соціальних/глобальних змін. - Умови, логіка побудови та специфіка організації прикладних досліджень процесів соціальних/глобальних змін. - Основні організаційні напрями в розробці соціологічного дослідження соціальних/глобальних змін. <p>Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Опрацювання соціологічних досліджень щодо глобальних змін, результати яких були опубліковані в наукових періодичних виданнях, мережі Інтернет. 	2
		8

	<p>4. Підготуватись до семінарського заняття із застосуванням інтерактивних методів з питання: «Вплив соціальних рухів на особливості формування глобальних змін».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.48-58],3[С.45-58].</i> <i>Додатковий: 6[С.12-28],13[С.75-84].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	12
<p>Знати: сутність зміни соціальної структури суспільства, причини і чинники цих процесів; роль і місце окремих соціальних груп і спільнот в глобальних змінах.</p> <p>Вміти: працювати в малих групах; визначати методологічні основи соціологічних досліджень і тенденції розвитку соціологічного знання впливу глобальних змін на соціальну структуру суспільства.</p>	<p><u>Тема 7. Соціальна структура суспільства у фокусі глобальних змін</u></p> <p>Лекція План лекції</p> <p>1. Сутність зміни соціальної структури суспільства, причини і чинники цих процесів. 2. Роль і місце окремих соціальних груп і спільнот в глобальних змінах.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2[С.86-88],3[С.65-78].</i> <i>Додатковий: 5[С.154-168],7[С.95-104].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p>Семінар <i>Інтерактивне заняття – робота в малих групах на тему: «Методологічні основи соціологічних досліджень і тенденції розвитку соціологічного знання впливу глобальних змін на соціальну структуру суспільства».</i></p> <p>План семінару</p> <p>1.Значення програми у проведенні соціологічного дослідження з питань впливу глобальних змін на соціальну структуру суспільства. 2.Опишіть структуру та короткий зміст програми соціологічного дослідження з теми. 3.Чим характеризується проблемна ситуація? 4.Яким вимогам повинні відповідати мета та завдання дослідження? 5. Розкрийте структуру та елементи робочого плану дослідження.</p> <p>Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника.</p>	2

	<p>3. Опрацювання соціологічних досліджень щодо кар'єри, зобов'язання, комунікації, дисципліни і звільнення, матеріальних стимулів, проектування праці, оцінки результатів праці, системи оплати праці, навчання, переміщення, розвитку менеджменту, набору і відбору персоналу, результати яких були опубліковані в наукових періодичних виданнях, мережі Інтернет.</p> <p>4. Підготуватись до семінарського заняття із застосуванням інтерактивних методів з питання: «<i>Методологічні основи соціологічних досліджень і тенденції розвитку соціологічного знання впливу глобальних змін на соціальну структуру суспільства</i>».</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 2[С.86-88],3[С.65-78].</i> <i>Додатковий: 5[С.154-168],7[С.95-104].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p>8</p> <p>12</p>
<p>Знати: сутність поняття і суть трансформації соціальних інститутів, причини і чинники цих процесів; інституційні зміни: поняття, суть, характеристики</p> <p>Вміти: використовувати методи соціологічних досліджень з метою отримання вихідної інформації у стратегії</p>	<p><u>Тема 8. Особливості трансформації соціальних інститутів у період глобальних змін</u></p> <p>Лекція План лекції</p> <p>1. Поняття і суть трансформації соціальних інститутів, причини і чинники цих процесів. 2. Інституційні зміни: поняття, суть, характеристики. 3. Використання методів соціологічних досліджень з метою отримання вихідної інформації у стратегії трансформації соціальних інститутів у період глобальних змін.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.62-68],2[С.95-108], 3[С.85-98].</i> <i>Додатковий: 5[С.172-184],6[С.75-84], 13[С.95-104].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p>Семінар План семінару</p> <p>1.Особливості соціологічного вивчення трансформаційних процесів в соціальних інститутах у період глобальних змін. 2. Соціологічне дослідження трансформації основних соціальних інститутів сучасного українського суспільства.</p>	<p>2</p> <p>2</p>

<p>трансформації соціальних інститутів у період глобальних змін.</p>	<p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготувати презентацію на тему: <ul style="list-style-type: none"> - Співвідношення інституційних змін і трансформаційних процесів в соціальних інститутах. - Специфіка аналізу структурних, функціональних і ціннісних змін при вивченні трансформації соціальних інститутів. - Соціальні наслідки і результати трансформації соціальних інститутів. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.62-68],2[С.95-108], 3[С.85-98].</i> <i>Додатковий: 5[С.172-184],6[С.75-84], 13[С.95-104].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p style="text-align: right;">8</p> <p style="text-align: right;">12</p>
<p>Знати: соціальну сутність поняття міграція; класифікацію міграційних процесів у період глобальних змін.</p> <p>Вміти: організувати та провести соціологічне дослідження щодо особливостей міграційних процесів у період глобальних змін.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Тема 9. Особливості міграційних процесів у період глобальних змін</u></p> <p style="text-align: center;">План лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціальна сутність поняття міграція. 2.Класифікація міграційних процесів у період глобальних змін. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.72-98],2[С.115-138], 3[С.105-128].</i> <i>Додатковий: 4[С.72-88],5[С.192-194].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар</p> <p style="text-align: center;">План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міграції за напрямком потоків. 2. Міграції за тривалістю. 3.Типи міграції. Форми організації міграції. 4. Зовнішні міграції. Внутрішні міграції. 5. Нелегальна міграція. 6. Наслідки міграції. <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготувати презентацію на тему: <ul style="list-style-type: none"> - Особливості міграційних процесів в Україні. 	<p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">2</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Головні категорії українських мігрантів. - Державна політика в галузі міграційних процесів. - Ключові пріоритети у сфері міграційних процесів в Україні, що пов'язані з глобальними змінами. - Логіка організації та проведення соціологічного дослідження щодо особливостей міграційних процесів у період глобальних змін. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.72-98],2[С.115-138], 3[С.105-128].</i> <i>Додатковий: 4[С.72-88],5[С.192-194].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p style="text-align: right;">8</p> <p style="text-align: right;">12</p>
<p>Знати: сутність стратегії поведінки людей в ситуації глобальних змін; поняття соціальної травми в соціології.</p> <p>Вміти: підготувати анкети з аналізу соціальної поведінки людей в ситуації глобальних змін; підготувати анкети з питань стратегії поведінки молоді людини в ситуації глобальних змін.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Тема 10. Масова свідомість та соціальне життя у період глобальних змін</u></p> <p style="text-align: center;">Лекція План лекції</p> <p>1. Стратегії поведінки людей в ситуації глобальних змін. 2. Поняття соціальної травми в соціології.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.102-128],2[С.145-158], 3[С.135-148].</i> <i>Додатковий: 4[С.92-118],5[С.195-204].</i> <i>Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар План семінару</p> <p>1. Особливості підготовки анкети з аналізу соціальної поведінки людей в ситуації глобальних змін. 2. Особливості підготовки анкет з питань стратегії поведінки молоді людини в ситуації глобальних змін.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Опрацювання рекомендованих джерел. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготувати презентацію на тему: - Стадії виникнення, розвитку і функціонування глобальних змін травмагенного характеру. - Рівні подолання травми глобальних змін: особовий, груповий, глобальний. - Характерні риси і ознаки травмагенних соціальних/глобальних змін. - Функції травмагенних соціальних/глобальних змін: конструктивний, деструктивний.</p>	<p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">10</p>

<p>використовувати певну шкалу під час проведення курсового дослідження за обраною темою.</p>	<p>- Семантичний диференціал (проектна методика); - Шкала Степела.</p> <p>4. Пояснити, які складні шкали доцільно використовувати під час проведення курсового дослідження за обраною темою.</p> <p>5. Виділити проблеми в діяльності ДТЕУ, які потребують конкретно-соціологічного дослідження та провести опитування з теми заняття.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які проблеми повинен вирішити дослідник при конструюванні соціологічних індексів? 2. Чим обумовлюється застосування методу парних порівнянь? 3. У чому полягає сутність шкали соціальної дистанції Е. Богардуса? 4. У чому полягає алгоритм побудови шкали Лайкерта? 5. Що вимірює метод семантичного диференціала? 6. Які дихотомічні пари запропонував Ч. Осгуд? 7. Як обчислюється показник дистанції між двома поняттями в семантичному диференціалі? 8. Чим шкала Степела відрізняється від семантичного диференціала? В чому полягає її переваги та недоліки? 9. Який алгоритм побудови шкали Гутмана? 10. На чому заснована шкала Терстона? 11. Як відзначається ступінь узгодженості суддівських рішень та "ціна" кожного судження на шкалі Терстоуна? 12. Розробити й привести приклад обробки й аналізу даних шкали Лайкерта з метою вивчення теми заняття. 13. Розробити й привести приклад обробки й аналізу даних шкали Богардуса з метою вивчення теми заняття. <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний:</i> 1[С.132-148],2[С.145-158]. <i>Додатковий:</i> 4[С.122-128],5[С.215-226],10[С.55-226]. <i>Інтернет-ресурси:</i> 14-20.</p>	<p style="text-align: center;">10</p> <p style="text-align: center;">12</p>
---	--	---

<p>Знати: сутність особливостей і джерела глобальних кліматичних змін та наслідків зміни клімату.</p>	<p align="center"><u>Тема 12. Глобальні кліматичні зміни</u></p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <p>1. Чинники і джерела глобальних кліматичних змін. 2. Наслідки зміни клімату.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.152-168],2[С.165-178],3[С.146-158]. Додатковий:4[С.132-158],5[С.246-257]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p align="right">2</p>
<p>Вміти: визначити сучасні тенденції та проблеми застосування соціологічних досліджень щодо оцінки стану глобальних кліматичних змін.</p>	<p align="center">Семінар</p> <p align="center">План семінару</p> <p>1. Сучасні тенденції та проблеми застосування соціологічних досліджень щодо оцінки стану глобальних кліматичних змін. 2. Наступність соціологічного пізнання; розширення форм застосування оцінки стану глобальних кліматичних змін.</p>	<p align="right">2</p>
	<p align="center">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Складання термінологічного словника. 3. Підготувати презентацію на тему: - Концепція системного аналізу із залученням основних шкіл та методів в соціології щодо глобальної зміни клімату. - Особливості організації та проведення соціологічних досліджень в Україні щодо причин та наслідків зміни клімату. 4. <i>Виділити проблеми в діяльності ДТЕУ, які потребують конкретно-соціологічного дослідження та провести опитування з теми заняття.</i></p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.152-168],2[С.165-178],3[С.146-158]. Додатковий:4[С.132-158],5[С.246-257]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p align="right">10</p>
<p>Знати: сутність українського суспільства як суспільства, що змінюється:</p>	<p align="center"><u>Тема 13. Глобальні зміни в сучасному українському суспільстві</u></p> <p align="center">Лекція</p> <p align="center">План лекції</p> <p>1. Українське суспільство як суспільство, що змінюється: основні маркери.</p>	<p align="right">14</p> <p align="right">2</p>

<p>основні маркери; передумови, причини, основні чинники соціальних/глобальних змін в сучасному українському суспільстві; основні сфери глобальних змін в українському суспільстві.</p> <p>Вміти: визначити основні проблеми, протиріччя, ризики та соціальні наслідки глобальних змін в сучасному українському суспільстві в Україні.</p>	<p>2.Передумови, причини, основні чинники соціальних/глобальних змін в сучасному українському суспільстві. 3.Основні сфери глобальних змін в українському суспільстві.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.172-198],2[С.182-258]. Додатковий: 5[С.162-168],6[С.175-184],11[С.544-551]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар План семінару</p> <p>1. Проблеми, протиріччя, ризики та соціальні наслідки глобальних змін в сучасному українському суспільстві. 2.Тенденції сучасних соціологічних досліджень глобальних змін в сучасному українському суспільстві.</p> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <p>1. Особливості використання документу в соціології при дослідженні теми заняття. 2. Сутність використання методу контент – аналізу при аналізі теми заняття. 3. Метод аналізу документальних джерел в соціології, види документів в дослідженні теми заняття. 4. Документ в соціологічних дослідженнях: джерела, які містять інформацію про соціальні факти і явища суспільного життя, про соціальні суб'єкти щодо глобальних змін в сучасному українському суспільстві.</p> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.172-198],2[С.182-258]. Додатковий: 5[С.162-168],6[С.175-184],11[С.544-551]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">10</p> <p style="text-align: right;">14</p>
<p>Знати: сутність методологічних підходів до вивчення глобальних змін.</p>	<p style="text-align: center;"><u>Тема 14. Соціологічні дослідження</u> <u>глобальних змін</u> Лекція План лекції</p> <p>1. Методологічні підходи до вивчення глобальних змін. 2. Особливості проведення соціологічних досліджень у вивченні теоретико-методологічних основ «змін», «соціальних змін», «глобальних змін».</p>	<p style="text-align: right;">2</p>

<p>Вміти: організувати соціологічні дослідження у вивченні теоретико- методологічних основ «змін», «соціальних змін», «глобальних змін»; використовува- ти у визначенні основних перспективних напрямів розвитку глобальних змін соціологічні методи.</p>	<p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.12-28],2[С.125-158]. Додатковий: 4[С.12-28],5[С.175-184], 8[С.75-154], 12[С.75-84]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p> <p style="text-align: center;">Семінар План семінару</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання соціологічного аналізу глобальних змін і соціальних процесів. 2. Специфіка визначення методів соціологічного вивчення глобальних змін. 3. <i>Розробити соціометричні опитування навчальних груп з теми заняття та представити отримані результати.</i> <p style="text-align: center;">Завдання для самостійної роботи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювання рекомендованих джерел з теми. 2. Формування словника соціологічних термінів. 3. Основні індикатори глобальних змін і їх застосування в ході соціологічних досліджень. 4. Проблеми соціологічного вивчення глобальних змін. 5. Сучасні тенденції дослідження глобальних змін у різних сферах суспільного життя в Україні. 6. <i>Виділити проблеми в діяльності ДТЕУ з теми заняття, які потребують конкретно-соціологічного дослідження та провести опитування.</i> <p>Список рекомендованих джерел: <i>Основний: 1[С.12-28],2[С.125-158]. Додатковий: 4[С.12-28],5[С.175-184], 8[С.75-154], 12[С.75-84]. Інтернет-ресурси: 14-20.</i></p>	<p style="text-align: right;">2</p> <p style="text-align: right;">10</p> <p style="text-align: right;">14</p>
<p>Разом:</p>		<p style="text-align: right;">180</p>

* курсивом виділено питання, які розглядатимуться із застосуванням інтерактивні методів навчання

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Історія соціології: навчальний посібник / За ред. І.П. Рущенка. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2019. 442 с.
2. *Економічна політика держави : навч. посіб.* / Ю. М. Уманців, О. І. Міняйло, Л. В. Лебедева. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 480 с.
3. Мателешко Ю. П. Теорія міжнародних відносин: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2020. 156 с.

Додатковий

4. *Соціологія: терміни, поняття, персоналії: Навч. словник-довідник для студентів / За ред. В.М. Пічі. 2-ге вид., стер. Л.: Новий Світ-2000, 2004. 476 с.*
5. Вебер М. Господарство і суспільство: нариси соціології розуміння / М. Вебер; з нім. пер. М.Кушнір. К.: Вид. дім «Всесвіт», 2020. 345 с.
6. Герасимчук А.А. Соціологія бізнесу: навч. посіб. для студ. ВНЗ. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 276 с.
7. Історія міжнародних відносин: підруч. / І.В. Алексеєнко, А.Х. Маргулов, І.А. Єремєєва, М.В. Несправа. Дніпро : ДДУВС, 2020. 228 с.
8. Соціологія глобалізації. Навчальний посібник. / Култаєва М.Д., Прокопенко І.Ф., Радіонова І.О., Троцько Г.В. / За редакцією Култаєвої М.Д. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2018. 207 с.
9. Людський капітал 2030. Глобальні навички майбутнього. <https://nqa.gov.ua/news/ludskij-kapital-2030-globalni-navicki-majbutnogo/>
10. Сім'я та сімейні відносини в Україні: сучасний стан і тенденції розвитку. К.: ТОВ «Основа-Прінт», 2009. 248 с. https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/Family-ukr-WEB_copy.pdf
11. Шуст Н.Б. Democratic Concepts and Their Relationship With the Country Brand in the International Area Through Democracy Indices (Демократичні концепції та їх зв'язок з брендом країни на міжнародній арені через індекси демократії). «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»): журнал. 2022. №6(8)2022. С.544-551. [Електронний ресурс] URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/download/1721/1719>
12. Шуст Н.Б. Соціологія торгівлі та брендингу як окрема спеціалізація в галузі соціально-поведінкових наук. *Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики.* 2022, Вип. 94. С.75-84. [Електронний ресурс]. URL: <http://soctech-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/94/6.pdf>
13. Ніколаєць К.М. *Соціальна політика в Україні (у 90-х рр. ХХ ст.) навчальний посібник.* Київ: КНТЕУ, 2016. 296 с.

Інтернет -ресурси

- 14.Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України). URL: http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php
- 15.Фаховий журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/5932>
- 16.Офіційний сайт Українського Інституту соціальних досліджень імені Олександра Яременка. URL: <http://www.uisr.org.ua/>
- 17.Центр соціальних та маркетингових досліджень SOCIS . URL: <http://socis.kiev.ua/ua/>
- 18.Центр Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua/>
- 19.База даних соціологічних досліджень The European Social Survey (the ESS). URL: <http://www.europeansocialsurvey.org/>
- 20.Офіційний сайт соціологічної асоціації України. URL: <http://www.sau.in.ua>.

* Примітка: курсивом зазначені джерела, які наявні в бібліотеці ДТЕУ.